

Amersfoort, 13 November 1946.
Leusderweg 102.

Geachte Mevrouw Versteegt,

Heden ontving ik via den Kampdominee Ds. Flinterman alhier bijgaande brief, geschreven door den gedetineerde R.L.M. Münnighoff. Mij werd verzocht om deze brief aan U door te willen geven; dit in verband met het feit, dat ik momenteel bezig ben het onderzoek contra den heer Münnighoff te voltooien.

Aangezien ik ook op de bewuste Zondagmorgen den kerkdienst bijwoonde waarin wijlen Ds. Versteegt, Uw man, voorging, kan ik vrij goed tot in bijzonderheden de toedracht van de zaak weergeven. Bij mijn onderzoek is mij gebleken, dat Münnighoff berouw heeft over zijn daad en naar ik mag aannemen is het een orecht berouw. Volgens zijn eigen verklaring is hij door zijn gevangenisschap tot Christus gekomen, terwijl hij te voren was afgedwaald. God kan met een kromme stok een rechte slag slaan.

Met vriendelijke groeten,

De Inspecteur P.R.A.
Provincie Utrecht,
Post Amersfoort,

R.v.d. Spoel.

Amersfoort 20 Oct 1946.

Heer Geachte Mevrouw

U zult er ziel natuurlijk ten eerste over verwonderen,
een brief van mij te ontvangen.

U, deze brief te willen schrijven heeft mij veel zorgen en
moeite gekost. Zorgen omdat ik niet weet, hoe of ik deze
brief zult beoordeelen, moeite, om niet de schijn te voorwenden
dat ik in groote moeilijkeden verkeer door mijn gevangenschap,
van U, en de wereld een goede brief te willen maken.

Toch heb ik na veel nadachten, en steun dragen van hem,
den moed gevonden U te schrijven, en met dit schrijven U
mijn innigst berouw te tonen voor een daad waar ik in-
direct aan heb medewerkt dat wijlen Mr. eellgenoot
naar een concentratiekamp werd gebracht met alle verschrik-
kelijke gevolgen van dien.

Ik wil en kan mij op dit punt dan ook niet verontschuldigen,
doel misschien zou het als een verracchte omstandigheid
kunnen worden aangemerkt dat ik toen in een zeer overspannen
toestand verkeerde, en dingen deed waaronder ik de draagwijdt
niet doorgrondde.

Aleen wil ik ook U, nadrukkelijk mededeelen dat het een
teken niet mijn bedoeling is geweest, wijlen Mr. eellgenoot
aan de Duitse autoriteiten uit te leveren.

Op het moment van mijn daad, was ik er in mijn verbazing
absoluut van overtuigt dat ik er juist aan deed, de burgemeester
te verraden, Mr. eellgenoot te overreden om precies meer te
houwen in de geest zoals op die bewuste Zondag, waarbij
dan een samenkreffen tusschen Mr. eellgenoot en de burgemeester

of als een waarschuwing moest worden opgevat.

Ook hierin verhoudbare is weer te veel op mensen. Bij werd de verzoeking opgeworpen door den Burgemeester dat dene huwelijk door hem zou worden ondervat, en dat dan zelfgroot er geen moe-
lijkheden van zou worden ondervinden.

Ach huag, nu is ik die manne zit, is het natuurlyk erg gemakkelijk voor mij om aan de aardse rechters en oob aan U te verklaren,
dat ik er zo'n spijs over heb. Spijs is dan oob wel erg goed.
hoop. Spijs kan een man hebben indien hij bijt, tijds houdt een
daan om de ooren geeft voor een daad waarbij een goed woord,
meer succes zou hebben gehad.

Van deze daad heb ik echte groote wroging. Wroging is iets
wat draagt aan je hart. Wroging waardeindt je weer on-
middellijk vrede, er momenten zijn van levensbijheid en vreugde.
Toen ik het boek gelezen heb, de Boel en de Hemel van Dachau
ben ik daar om werkelijk pas tot het besef gekomen van de
werkelijke consequenties van mijn daad. Dat er zulke verschrikkelijke
dingen in het leven gebeuren die geloofde en wist ik niet.

Nu pas begrijp ik de schijf van de werkelijke illegale, waarbij,
en daar ~~lens~~ ^{de} totstand op waren oob die man behoorde.

Had ik, en had die meerdere met mij Gods woord maar beter
begrepen dan zou een hoop leed niet noodig zijn geweest en
had die wij en zeer zeker is persoonlijk niet de achtig van
herinnering verpeeld.

Toen nu ik in dese toestand tot den Vader ben teruggekomen
heb ik dan oob de moed gekregen den vergiffenis te vragen
vooral het leed dat wij, den zelfgroot is overkomen
en wat U persoonlijk nog dagelyksch als smart ondervindt.

3/ Mocht U mij willen en kunnen vragen, dan vraag ik U
nog wel vriendelijks over dit schrijven niet te spreken, alvorens
ik U, mocht ik mijn vrijlating nog behalen, persoonlijks mijn
deernis en verzoening aan U wil vertellen.

God geve U en mij kracht!

Hougaarden.

T. Birmingham.
Plein Babilon 40.
Amersfoort.

Afschrift

Geachte Heer Manninghof juni 1949

Wederom uw brief van 10 oct. 1948 ontvangen.

Reeds geruime tijd geleden had ik al gehoord
dat u tot inkomen gekomen was en spijt van uw daat
had.

Ik kan niet anders zeggen dan dat het mij
verblijft.

Daar ik ook zelf door genade weten mag, wat
het is vergeving van zonden van God den Heere te
hebben ontvangen, is het van zelf een vreugde als wij
horen dat ook andere zondorren tot bekering komen.

Nu kunt u ook wel begrijpen wat mijn antwoord
is op uw vraag, of ik u vergeven kan, wat u tegen mijn
geliefde man en daar door ook tegen mij, gedaan hebt.

Ik vergeef u gaarne en van ganser hante, en dit
kan ik u nog wel zeggen, dat mijn man ook voor zijn
sterven alles aan zijn Heiland en Taligmaker over-
gegeven heeft, en ook geen enkel wraakgevoel meer had.
en zijn eens twee jongens by mij geweest die hem kast
Vóór zijn sterven nog gesproken hadden die zeiden het
meest verwonderd te zijn dat hij geen enkel gevoel van
vijandochap of haat had, noch tegen de Duitsers noch
tegen de N.S.B.ers, maar dat hy zijn leden volkomen
uit Goets hand ontving.

Zoek is het ook mij gedaan, na zware strijd en worsteling,
om het geen dooa mens te gen gedaan was uit Gods
hand te aanvaarden.

Toen was ook alle haat en rijd uit mijn hart weg,
en heb ik ook voor U kunnen bidden of de Heere ook
Uw ogen wilde openen voor het grote kwaad dat u
tegen een van Gods dienstknechten gedaan heeft.

Nu hoop ik van ganser harten dat U vergeving ge-
vonden hebt in het bloed van Christus, want er moet
voor de zonden betaald worden; wij kunnen niet betalen,
dus grijpt Christus aan, alleen zijn bloed reinigt
ons van al onze zonden, opdat het zo wordt of wij
nooit zonden gedaan hebben, met minder kunnen
wij voor God niet bestaan.

In hoop dat deze gevode Uw deel mag zijn.
Tekken ik nu groeten.

Mevr. de wed. Ds. J. Versteegh